

Хэнтий аймаг дахь Төрийн аудитын газар

АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

ХЭА-2024/18-22-ШТА-ГА

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТ

**УЛС, ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН 2023 ОНЫ
ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН**

**ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ
ОРУУЛАЛТ ТӨЛӨВЛӨСӨН ҮР
ДҮНД ХҮРЧ ХЭРЭГЖСЭН
БОЛОВЧ ТӨСӨЛ, АРГА
ХЭМЖЭЭНД ТАВИХ ХЯНАЛТ,
УЛСЫН КОМИССЫН
ГИШҮҮДИЙН ҮҮРЭГ
ХАРИУЦЛАГА, ӨМЧИД
БҮРТГЭХ АЖЛЫГ
САЙЖРУУЛАХ
ШААРДЛАГАТАЙ БАЙНА.**

Хэрлэн сум
2023 он

ХЭНТИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Аудитын сэдэв: “Улс, орон нутгийн төсвийн 2023 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”

Аудит хийсэн үндэслэл, бүрэн эрх:

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хорооны 2023 оны 06 дугаар сарын 14-ны өдрийн 08 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2023 оны А/162 дугаар тушаалыг тус тус үндэслэн гүйцэтгэлийн аудитыг хийлээ.

АУДИТЫН ГОЛ ДҮГНЭЛТ:

ТӨСВИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ТӨЛӨВЛӨСӨН ҮР ДҮНД ХҮРЧ ХЭРЭГЖСЭН БОЛОВЧ ТӨСӨЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНД ТАВИХ ХЯНАЛТ, УЛСЫН КОМИССЫН ГИШҮҮДИЙН ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГА, ӨМЧИД БҮРТГЭХ АЖЛЫГ САЙЖРУУЛАХ ШААРДЛАГАТАЙ БАЙНА.

Тайланг хүргүүлсэн этгээд: Үндэсний аудитын газар, Хэнтий аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга, аймгийн Засаг дарга, Орон нутгийн өмчийн газар, Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар.

Нэмэлт мэдээлэл, мэдээллийн эх сурвалж:

Хэнтий аймаг, Хэрлэн сум, Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын байр, Хэнтий аймаг дахь Төрийн аудитын газар,
e-mail: khentii@audit.gov.mn, Утас:7056-2112

Аудитын харилцан хамаарал:

- Аудитыг хийснээр улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон бүртгэлгүй болон ашиглалтгүй байгаа хөрөнгийн бүртгэл, ашиглалт сайжрах
- Улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж байгаа төсөл, арга хэмжээнд тавих хяналт сул байгаагаас хэрэгжсэн төсөл арга хэмжээ нь төлөвлөсөн үр дүнд хүрэхгүй байх, төлөвлөсөн хугацаандаа хэрэгжиж дуусахгүй байх эрсдэлтэй.
- Аудитыг давтан хийсний дүнд зөрчил буурна.

Аудитын зорилго, зорилтууд, хамарсан хүрээ:

“Улс, орон нутгийн төсвийн 2023 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөний хэрэгжилт, үр дүн”-д аудит хийж, дүгнэлт гарган, зөвлөмж боловсруулж, Үндэсний аудитын газар болон аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, аймгийн Засаг даргын Тамгын газар болон холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд танилцуулж, иргэд олон нийтэд мэдээлэхэд аудитын зорилт чиглэгдэв.

- ✓ Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний холбогдох тооцоолол, баримт бичгийг үндэслэлтэй боловсруулж, санхүүжүүлсэн эсэх,
- ✓ Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь гүйцэтгүүлж, хүлээн авсан эсэх,
- ✓ Хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээ нь төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн эсэх
- ✓ Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт үр дүнтэй хэрэгжсэн эсэх

Аудитад аймгийн ИТХ, аймгийн ЗДТГ, аймгийн ОНӨГ, аймгийн ГХБХБГ болон гүйцэтгэгч аж ахуйн нэгжийг хамруулан төсөл, арга хэмжээний төлөвлөлт, ТЭЗҮ, зураг төсөл, магадлалын ерөнхий дүгнэлт, ХАА-ны төлөвлөгөө, тайлан, гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээ, олгосон санхүүжилт, төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт, үр дүнг хамруулан аудитыг хийж гүйцэтгэлээ.

Ерөнхий мэдээлэл:

Монгол улсын 2023 оны Төсвийн тухай хуулийн хоёрдугаар хавсралтаар Хэнтий аймагт 828,359.5 сая төгрөгийн 93 төсөл, арга хэмжээг баталж, орон нутагт 190,784.8 сая төгрөгийн 33 төсөл, арга хэмжээг эрх шилжүүлэн хэрэгжүүлжээ.

Нийт санхүүжилтийн 88 хувийг 29 барилга, байгууламжийн, 9 хувийг 3 их засварын, 3 хувийг 1 тоног төхөөрөмжийн арга хэмжээнд зарцуулахаар тусгажээ. Мөн нийт 32 төсөл, арга хэмжээг 2023 онд хэрэгжүүлж дуусахаар төлөвлөжээ.

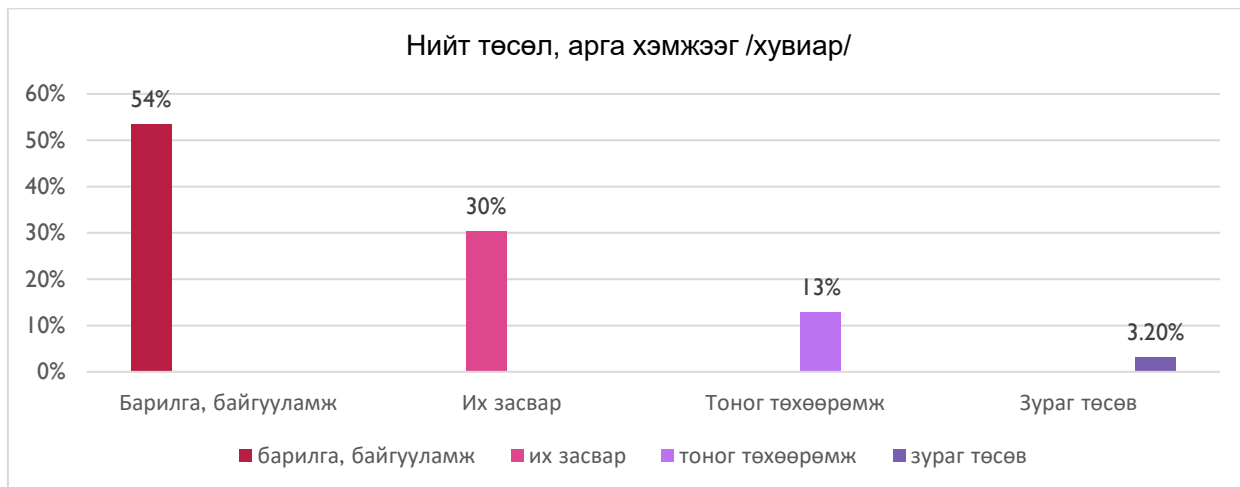
Дүрслэл 1. Эрх шилжүүлсэн 33 төсөл, арга хэмжээний ангилал

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нийтдээ 10,565.7 сая төгрөгийн санхүүжих дүнтэй 50 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр баталжээ. Үүний 53,5 хувийг 9 барилга, байгууламжийн, 30,4 хувийг 23 их засварын, 12,9 хувийг 10 тоног төхөөрөмжийн,

3,2 хувийг 8 зураг төсвийн арга хэмжээнд зарцуулахаар тусгажээ. Мөн нийт 32 төсөл, арга хэмжээг 2023 онд хэрэгжүүлж дуусгах ба тайлант онд 10,194.2 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгожээ.

Дүрслэл 2. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээний ангилал

АУДИТЫН ГОЛ ҮР ДҮН:

БҮЛЭГ А. Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээний баримт бичгийг дүрэм, журамд нийцүүлэн боловсруулсан боловч хяналтын зардлыг бүрэн санхүүжүүлээгүй байна.

А.1. Төсөл, арга хэмжээний зураг төсөл, ажлын даалгаврыг холбогдох хууль тогтоомж, норм, дүрмийн дагуу боловсруулсан байна.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн шийдвэрээр улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 онд хэрэгжих 33 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх эрхийг аймгийн Засаг даргад шилжүүлсэн.

Төсөл, арга хэмжээ

архитектур төлөвлөлтийн даалгаврыг аймгийн ерөнхий архитектораар, зургийн даалгаврыг аймгийн Засаг даргын орлогч, холбогдох сумдын Засаг даргаар батлуулсан байна.

Барилгын тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн дагуу төсөл, арга хэмжээнд дулаан цэвэр, бохир ус, цахилгаан, харилцаа, холбоо, дохиолол зэрэг шаардлагатай холбогдох техникийн нөхцөлийг авсан байна.

анх зураг төслийг боловсруулахдаа гадна тохижилтыг тусгаагүй 2 төсөл, арга хэмжээ байна.

А.2. Төсөл, арга хэмжээний төсөвт өртөг, санхүүжих дүнг үндэслэлтэй тооцож бүрэн хэрэгжихээр баталсан байна.

Аймгийн Засаг даргад хэрэгжүүлэх эрхийг шилжүүлсэн 41 төсөл, арга хэмжээний 40 ажил нь өмнөх онуудаас шилжин хэрэгжих ажлууд байна. Эдгээр төсөл арга хэмжээний магадлалаар баталгаажсан төсөвтэй уялдуулан 2023 оны Төсвийн тухай хуульд 190,784.8 сая төгрөгөөр баталсан нь төсөвт өртгийг үндэслэлтэй төлөвлөснийг харуулж байна.

2023 онд шинээр хэрэгжих Далд уурхайн босоо амны өргөх савны цахилгаан шат /Хэнтий, Батноров сум, Бэрх тосгон/ ажил байгаа бөгөөд энэхүү арга хэмжээний магадлалаар баталгаажсан төсөвт өртөг 480.6 сая төгрөгөөр 2023 оны төсвийн тухай хуулиар баталсан байна.

А.3. Төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэгчид санхүүжилтийг хугацаанд нь бүрэн олгож байгаа хэдий ч захиалагч, зохиогчийн хяналтын зардлыг бүрэн олгохгүй, төвлөрүүлэхгүй зөрчил давтагдсаар байна.

Тайланд онд эрх шилжсэн 41 төсөл арга хэмжээнд 116 удаагийн гүйцэтгэлийг баталгаажуулж 81,967.9 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон байна.

Барилгын тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.2 дахь заалт, Засгийн газрын 2017 оны 170 дугаар тушаалаар баталсан “Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм”-ийн хүрээнд аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газартай “Захиалагчийн чиг үүргийг төлөөлөн хэрэгжүүлэх гэрээ”-г байгуулан захиалагчийн техник хяналтыг Барилгын тухай хуулийн 37.2¹-т заасны дагуу гүйцэтгүүлсэн байна.

Энэхүү гэрээнд захиалагчийн хяналтын зардлын 30 хувийг захиалагч /Хэнтий аймгийн ЗДТГ/ тал, 70 хувийг хэрэгжүүлэгч /Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газар/ талд гүйцэтгэлийн маягт, захиалагчийн хяналтын тайланг үндэслэн олгохоор заасан байна.

¹ Барилга захиалагчийн техникийн хяналтыг хэрэгжүүлэх эрх бүхий төрийн өмчит хуулийн этгээдээр гүйцэтгүүлэх, эсхүл холбогдох чиглэлээр бүртгүүлсэн зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий хуулийн этгээдийг сонгон ажиллуулж болно. (Энэ заалтыг Засгийн газрын 2018 оны 316 дугаар тогтоолоор нэмж, Засгийн газрын 2021 оны 343 дугаар тогтоолоор өөрчлөн найруулсан) ...ЗГ-ын 2017 оны 170 дугаар тогтоол “Барилгын ажлын захиалагчийн дүрэм/

Аймгийн захиалагчийн хяналтын зардлын данснаас 7 төсөл, арга хэмжээний 200.0 сая төгрөгийг аймгийн бусад орлогын дансанд төвлөрүүлсэн байна.

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаар аймгийн захиалагчийн хяналтын зардлын дансанд захиалагчийн хяналтын 69.8 сая төгрөг, зохиогчийн хяналтын 66.8 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 45 дугаар зүйлийн 45.2 дахь заалтыг мөрдөж ажиллаагүйтэй холбоотой байна.

Захиалагч болон зохиогчийн хяналтын зардлын хувьд гүйцэтгэлийн маягт, хяналтын тайланг үндэслэн олгож байгаа бөгөөд тайланг ирүүлж гүйцэтгэл баталгаажуулж байгаа хугацаанаас үл хамааран санхүүжилтийн эрх тавигдсанаас хойш дараагийн гүйцэтгэлтэй хамтатган олгож байгаа нь Засгийн газрын 2021 оны 160 дугаар тогтоолын 2.3.2.5¹-д заасныг мөрдөхгүй байна.

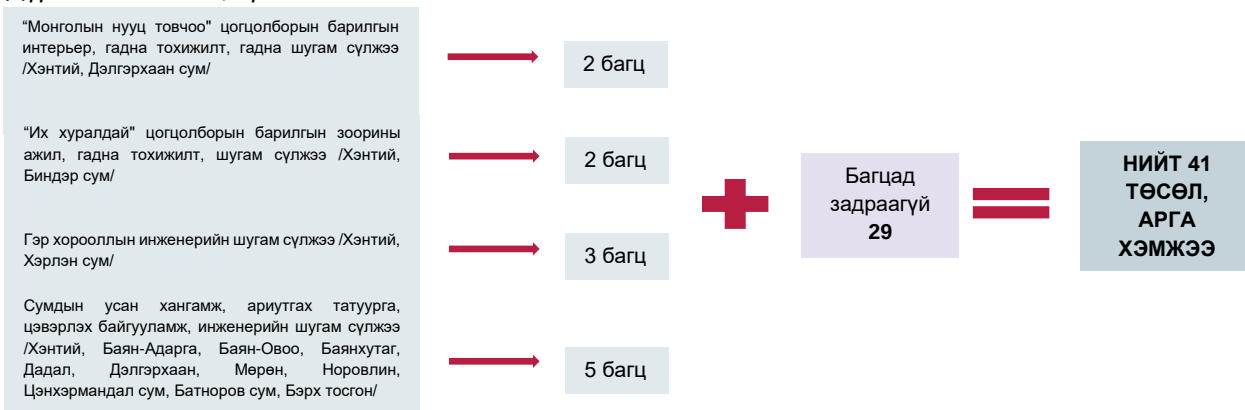
Нормчлолын сангийн зардлыг гүйцэтгэл бүрд баталгаажуулж байгаа хэдий ч тус сангийн зардлыг тухай бүр шилжүүлэхгүйгээр оны эцэст бөөнд нь шилжүүлэх байдал төсөл, арга хэмжээ бүрд байна.

БҮЛЭГ Б. Төсөл, арга хэмжээнд тавих хяналт хангалтгүй, орон нутгийн өмчид бүртгэх ажил бүрэн хийгдээгүй байна.

➤ **Б.1. Төсөл, арга хэмжээг батлагдсан зураг төсвийн дагуу хэрэгжсэн бөгөөд дийлэнх төсөл, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжсэн байна.**

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 онд эрх шилжсэн 212,114.4 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 33 төсөл, арга хэмжээнээс зарим ажлыг багцад хуваан 41 төсөл, арга хэмжээ болгон хэрэгжүүлжээ.

Дүрслэл 4. Төсөл, арга хэмжээний мэдээлэл

Тайлант хугацаанд 129,127.7 сая төгрөгийн 31 ажил бүрэн хэрэгжиж дууссан бол 82,986.7 сая төгрөгийн 10 ажил дуусаагүй байна. Эдгээрээс гүйцэтгэгч аж ахуйн нэгжийн барилга угсралтын 13 төсөл, арга хэмжээний гэрээний хугацааг сунгасны 1 ажилд гүйцэтгэгчийн албан хүсэлтээр, 3 ажилд үнийн өсөлт болон магадлалын өөрчлөлтөөр, 3 ажилд Дэд бүтцийн ажлын зөвлөлийн шийдвэрээр, 6 ажилд төсвийн хөрөнгө оруулалтын журмыг ашиглан сунгажээ.

Хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээг гүйцэтгэгч аж ахуйн нэгжтэй байгуулсан гэрээнд тусгасан байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл, захиалагч

төлбөр төлөх үүргээ биелүүлээгүй, дүрэм журмын өөрчлөлт нь ажил гүйцэтгэхэд нөлөөлөхөөр байвал, шаардлагатай зөвшөөрөл гараагүй гэх мэт нөхцөлүүдэд хамаарахгүй шалтгаанаар гэрээг сунгасан, хийгдэж буй ажил гэрээний хугацаанд дуусахгүй нөхцөлийг үүсгэсэн байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж буй 41 төсөл, арга хэмжээ улсын магадлалаар батлагдсан зургийн дагуу хийгдсэнээс ашиглалтад оруулсан 4 төсөл, арга хэмжээний хийгдээгүй ажлуудыг үүрэг даалгаврын биелэлтээр хүлээн авсан. Үүнд:

Баянмөнх сумын Спорт цогцолборын барилгын агааржуулалт хийгдээгүй, шалны лакан давхаргыг будаагүй, волейбол болон сагсны тоноглолыг суурилуулаагүй,

Өмнөдэлгэр сумын ЕБС-ын шинэ барилгын цахилгааны зарим разеткууд цахилгаанд холбогдоогүй, угаалтуурын холбогчийг сул холбосон, биеийн тамирын залны таазнаас дусаал гоождог,

Бэрх тосгоны Олон улсын стандартын сургуулийн барилгын гадна авто машины зогсоол, сагсан бөмбөгийн талбайн зураасан тэмдэглэгээнүүд хийгдээгүй

Дэлгэрхаан сумын Цэвэр усны эх үүсвэрийн худгийг хамгаалалтын хашааны гадна гаргасан зэрэг зөрчлүүд илэрсэн.

➤ **Б.2. Зарим төсөл, арга хэмжээнд тавих хяналт хангалтгүй, улсын комиссын бүрэлдэхүүн дутуу ажиллаж байна.**

ЗГ-ын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх ТАХ-г төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ийн 4.7.5 "Гэрээний хугацааг тухайн жилийн төсвийн тухай хуулиар баталсан эхлэх, дуусах хугацааны дагуу гэрээнд тусгах бөгөөд тухайн төслийн санхүүжилт хийгдэж дуусах хүртэл гэрээний дуусах хугацаа хүчинтэй байна" заалтыг үндэслэн 13 төсөл, арга хэмжээний гэрээг сунгасан байна.

Ийнхүү сунгасан гэрээнд гэрээний дуусах хугацаа болон бүтээн байгуулалтын дуусах хугацаа зэргийг тусад нь тусгаагүйгээс дээрх төсөл, арга хэмжээнүүд нь тендерт шалгарсан календарчилсан хугацааг мөрдөхгүй байх, ашиглалтад оруулах хугацаа хойшлох зэрэг зөрчлүүд үүсэж буй тул гэрээний хугацааг мөрдөж ажиллах шаардлагатай байна.

Гэрээний сунгалт хийгдсэн төсөл, арга хэмжээнээс 7 ажил 2023 онд дуусаагүй бөгөөд гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээг дүгнээгүй байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн ажлуудаас 2023 онд 22 төсөл, арга хэмжээ дуусаж ашиглалтад оруулах улсын комисс ажилласан боловч тус комиссын бүрэлдэхүүн бүрэн бүрдээгүйгээс 4-13 төсөл, арга хэмжээнд зарим гишүүд ажиллаагүй байна.

Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах улсын комисст эрчим хүчний хяналтын улсын байцаагч 13, ХБИ-ийн төлөөлөл 10, архивын тасгийн ажилтан, эрүүл ахуйн байцаагч, гамшгийн хяналтын улсын байцаагч 4, барилга техникийн хяналтын улсын байцаагч нар 6 төсөл, арга хэмжээг хүлээн авахад ажиллаагүй байна.

Улсын комисс дутуу бүрэлдэхүүнтэй ажилласнаас болж зөрчил дутагдал гарч байгаа тул цаашид Засгийн газрын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан журмын 7.4 дэх хэсгийг баримталж барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах улсын комиссын гишүүдийг бүрэн бүрдүүлж ажиллах шаардлагатай.

Улсын комиссоос үүрэг даалгаврын биелэлтээр хүлээн авсан 4 төсөл, арга хэмжээний зарим ажлууд хийгдээгүй байна.

Бэрх тосгоны ЕБС-ын сагсны талбайг будах, ус зайлуулах суваг хийх, ногоон байгууламж хийх, Баянмөнх сумын спорт цогцолборын агааржуулалтыг суурилуулах, шалыг лакдах болон волейболын тор суурилуулах, сагсны шийд байрлуулах ажил хийгдээгүй байна.

Төрийн байгууллагуудын хоорондын ажлын уялдаа холбоо хангалтгүй байгаагаас зарим дууссан төсөл, арга хэмжээний хадгаламжийн нэгжийн хувийг ашиглагч байгууллагад өгөөгүй байна.

➤ **Б.3. Хэрэгжүүлж дууссан төсөл, арга хэмжээг нягтлан бодох бүртгэлд бүрэн тусгаагүй байна.**

Хүснэгт 1. Бүртгэлд тусгах мэдээлэл

№	Төсөл, арга хэмжээний нэр	Санхүүжүүлсэн дүн	Данс бүртгэлд тусгах байгууллага
1	"Монголын нууц товчоо" цогцолборын барилгын интерьер, гадна тохижилт, гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Дэлгэрхаан сум/ Багц-1	566,510,833.0	Дэлгэрхаан сум
2	"Их хуралдай" цогцолборын барилгын зоорины ажил, гадна тохижилт, шугам сүлжээ /Хэнтий, Биндэр сум/ Багц-1	529,472,528.0	Биндэр сум
3	"Их хуралдай" цогцолборын барилгын зоорины ажил, гадна тохижилт, шугам сүлжээ /Хэнтий, Биндэр сум/ Багц-2	2,336,540,028.0	Биндэр сум
4	Иргэдэд үйлчлэх мэдээллийн төвийн барилга /Хэнтий, Баян-Адарга сум/	2,482,691,863.0	Баян-Адарга сум
5	"Их засаг-Шихихутаг" цогцолборын интерьер /Хэнтий, Норовлин сум/	826,907,443.0	Норовлин сум
6	Сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Баян-Овоо/	5,326,953,551.0	Баян-Овоо сум
7	Сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Хэнтий, Дадал/		Дадал сум
8	Сумын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ нэмэлт ажил гүйцэтгэх гэрээ /Дэлгэрхаан/	182,299,230.0	Дэлгэрхаан сум
9	Сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Мөрөн/	997,992,758.0	Мөрөн сум
10	Сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Баянхутаг/		Баянхутаг сум
11	Сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ /Дэлгэрхаан/		Дэлгэрхаан сум
12	Сумын төвийн гадна цэвэр усны шугам сүлжээ /Хэнтий, Жаргалтхаан сум/	459,075,710.0	Жаргалтхаан сум
13	Цэвэр усны гадна шугам сүлжээ /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/	1,549,902,991.0	Өмнөдэлгэр сум

14	Спорт цогцолборын барилга /Хэнтий, Баянмөнх сум/	1,849,998,730.0	Баянмөнх сум
15	Сумын төвийн хатуу хучилттай авто зам, 3.5 км /Хэнтий, Дадал сум/	5,606,948,919.0	Дадал сум
16	Цэвэр усны шугам сүлжээ /Хэнтий, Өмнөдэлгэр сум/	159,197,009.0	Өмнөдэлгэр сум
		22,874,491,593.0	

Аймгийн ОНӨГ-аас улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн төсөл, арга хэмжээг санхүүгийн тайланд бүртгэх талаар албан тоот хүргүүлэхдээ байгууллагыг тодорхойлоогүй "сумдад" гэж ерөнхий байдлаар бичиж хүргүүлсэн 16 төсөл, арга хэмжээг ямар байгууллага бүртгэлдээ авах нь тодорхойгүй байгааг харуулж байна.

2023 оны төсвийн тухай хуульд 20,798.0 сая төгрөгөөр батлагдсан Хан Хэнтий чуулгын барилгыг хөрөнгөд бүртгээгүй байна.

БҮЛЭГ В. Хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээний дийлэнх нь төлөвлөсөн үр дүнд хүрсэн боловч зарим ажлуудын үр дүн хангалтгүй байна.

В.1. Хэрэгжүүлсэн зарим төсөл, арга хэмжээг зориулалтын дагуу, бүрэн хүчин чадлаар нь ашиглахгүй байна.

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 онд хийгдсэн 41 төсөл, арга хэмжээнээс бүрэн хийгдэж дууссан 123,468.1 сая төгрөгийн 31 ажил байна. Эдгээр ашиглалтад оруулах комиссын дүгнэлт гарсан төсөл, арга хэмжээнээс 4 ажлын гүйцэтгэл хангалтгүй хийгдсэн, 6 төсөл, арга хэмжээг бүрэн хүчин чадлаар нь ашиглах байдал хангалтгүй байна. Үүнд:

- Баянмөнх сумын Спорт цогцолборын барилга. 2023 оны 11 сарын 27-ны өдөр байнгын ашиглалтад оруулах комиссын дүгнэлт гарсан боловч агааржуулалтын систем, шалны лакан давхарга хийгдээгүйгээс бүрэн ашиглалтгүй.
- Өмнөдэлгэр сумын ЕБС-ын шинэ барилгын цахилгааны зарим залгуурууд цахилгаанд холбогдоогүй, угаалтуурын холболтуудыг сул холбосон, биеийн тамирын заалны таазнаас дусаал гоождог, ширээ сандлын хүрэлцээгүй байдлаас 3 давхар нь ашиглалтгүй.
- Дэлгэрхаан сумын Цэвэр усны эх үүсвэрийн худгийг хамгаалалтын хашааны гадна гаргасан.
- Биндэр сумын 200 хүүхдийн цэцэрлэгийн барилгын гадна цахилгааны холболтыг эрчим хүчний сайдын 2023 оны 10 сарын 25-ны өдрийн А/237 тоот тушаалаар² холболт хийгдээгүйгээс гал тогооны тоног төхөөрөмжийг ашиглах боломжгүй зэрэг зөрчлүүд илэрсэн.

Мөн сумдад шинээр хийгдсэн цэвэр усны эх үүсвэрийн хамгаалалтын бүсийг тогтоогоогүй, шинээр гаргасан худгийг цэвэр усны усан сангийн хашааны гадна гаргасан нь Усны тухай хууль³ болон түүнд нийцүүлэн гаргасан журмын⁴ хэрэгжилтийг хангахгүй байна.

² Эрчим хүчний хангамжийн тасралтгүй найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор нэгдсэн сүлжээнд болон төвлөрсөн дулаан хангамжийн системд сэлгэн залгах, шинээр холболт хийх үйл ажиллагааг 2023 оны 11 сарын 1-ээс 2024 оны 03 сарын 1-ний өдөр хүртэл зогсоосон.

³ Усны тухай хуулийн 12.1.4. "усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн зааг, тэжээгдлийн мужийг тэмдэгжүүлж, хамгаалах, тохижуулах, бүсийн дээглэмийн хэрэгжилтийг хангах"

13.1.6. "усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн зааг, тэжээгдлийн мужийг тэмдэгжүүлж, бүсийн дээглэмийг мөрдүүлэх",

⁴ Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны А-230/127 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан "Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн

Баянмөнх сумын спорт цогцолборын барилгын ажлыг гүйцэтгэгч Си эйч би жи констракшн ХХК нь календарчилсан төлөвлөгөөний дагуу төлөвлөсөн ажлаа хугацаанд нь гүйцэтгээгүй, Дэлгэрхаан, Жаргалтхаан, Өмнөдэлгэр сумдын гадна цэвэр усны шугам сүлжээний ажилд зураг төсөв боловсруулах даалгаварт тусгасан аж ахуйн нэгж болон төрийн байгууллагуудын холболт хийх ажлыг иж бүрэн төлөвлөж батлуулаагүй, Их хуралдай цогцолборын үндсэн эзэмшигч одоог хүртэл тодорхойгүй байгаа зэрэг шалтгаанаар нийт 6 төсөл, арга хэмжээг бүрэн хүчин чадлаар нь ашиглахгүй байгаа нь хөрөнгө оруулалтын үр өгөөжийг бууруулж байна.

В.2. Аймаг, сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалт, ашиглалтад тавих хяналтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Тус онд хэрэгжиж дууссан 31 төсөл, арга хэмжээний 26 ажил төлөвлөсөн үр дүнд хүрч бүрэн ашиглалтад орсон бол 5 төсөл, арга хэмжээ нь төлөвлөсөн үр дүнд хүрээгүй байна. Үүнд:

Өмнөдэлгэр сумын ЕБС-ийн барилгын ажлыг төлөвлөхдөө ширээ сандлыг шийдвэрлээгүйгээс сургуулийн 3 давхар ашиглалтгүй, Дэлгэрхаан, Жаргалтхаан, Өмнөдэлгэр сумдын усан хангамж, ариутгах татуурга, цэвэрлэх байгууламж, инженерийн шугам сүлжээний ажлын зураг төсөл боловсруулах даалгаварт тусгасан аж ахуйн нэгж, төрийн байгууллагууд руу цэвэр ус холбох ажил хийгдээгүй, Баянмөнх сумын Спорт цогцолборын барилгын зарим ажил хийгдэж дуусаагүйгээс ашиглалт хангалтгүй байна.

Эрх шилжээгүй Батноров сумын ЕБС-ийн барилгыг анх төлөвлөхдөө спорт заал, урлаг заалны тавилга тоног төхөөрөмжийг бүрэн оруулж төлөвлөөгүйгээс хөрөнгө оруулалтын өгөөж буурч байна.

Хэнтий аймагт эрх шилжүүлсэн 41 төсөл, арга хэмжээг Монгол улсыг хөгжүүлэх 5 жилийн үндсэн чиглэл, алсын хараа 2050 урт хугацааны бодлогын баримт бичиг, хөрөнгө оруулалтын 2021-2025 оны хөтөлбөртэй уялдуулан төлөвлөж тусгасан байна.

БҮЛЭГ Г. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт үр дүнтэй хэрэгжсэн байна.

Г.1. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын төсөл арга хэмжээг хуульд нийцүүлэн төлөвлөсөн байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн 06 дугаар тогтоолоор орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалт, их засварын төсөл арга хэмжээг баталж, 2023 оны 3 дугаар сарын 09-ний өдрийн 02 дугаар тогтоол, 2023 оны 7 дугаар сарын 03-ны өдрийн 07 дугаар тогтоолоор 2 удаа тодотгол хийн 21,994.0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэй 50 төсөл, арга хэмжээг 10,680.7 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр баталжээ.

Хүснэгт 2. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтын дүн

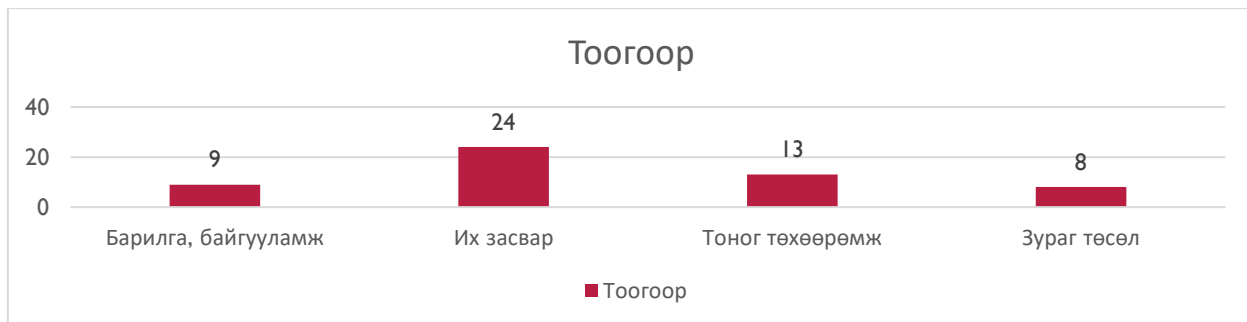
сая.төгрөг

ИТХ-ын тогтоол	Хөрөнгө оруулалтын дүн	Их засварын дүн	Нийт
2022.12.05-ны №06	5,876.3	2,945.3	8,821.6
2023.03.09-ны №02	6,446.0	2,945.3	9,391.3
2023.07.03-ны №07	7,541.0	3,139.7	10,680.7

Эдгээр төсөл, арга хэмжээний 17 ажил нь өмнөх оноос үргэлжлэн хэрэгжих бол 33 ажлыг шинээр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Нийт төсөл, арга хэмжээнээс 3 ажлыг 7 багц болгон задалж нийт 54 төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлжээ.

Хэнтий аймгийн музейн үзүүлэг дээглэлт хийх ажлыг 2 багц, Эрүүл мэндийн тоног төхөөрөмж ажлыг 3 багц, Нэгдсэн эмнэлгийн яаралтай хүлээн авах хэсгийн засвар ажлыг 2 багц болгосон байна.

Хүснэгт 3. Дунд хугацааны бодлогын баримт бичигтэй нийцсэн байдал

д/д	Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө	Хэнтий аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэл	Төсөл, арга хэмжээний тоо
1	АЗДҮАХ 2.1.10	Зорилт 2.2	1
2	АЗДҮАХ 2.1.9	Зорилт 2.2	6
3	АЗДҮАХ 2.4.11	Зорилт 2.4	1
4	АЗДҮАХ 2.4.3	Зорилт 5.2	9
5	АЗДҮАХ 2.5.6	Зорилт 1.4	4
6	АЗДҮАХ 3.3.6	Зорилт 8.3	1
7	АЗДҮАХ 3.5.9	Зорилт 4.2	2
8	АЗДҮАХ 5.1.4	Зорилт 2.4, 7.2	1
9	АЗДҮАХ 5.1.5	Зорилт 2.4, 7.2	1
10	АЗДҮАХ 5.1.6	Зорилт 2.4, 7.3	6
11	АЗДҮАХ 6.1.6	Зорилт 2.1, 8.1	18
12	АЗДҮАХ 6.1.7	Зорилт 8.1	4

Харин Төсвийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуульд нийцүүлэн төлөвлөсөн эсэхийг үзэхэд Бэрх тосгоны орон сууцын байруудын дээврийн их

засварын ажил нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3.2⁵ -т заасныг баримтлаагүй боловч тус арга хэмжээ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулиас өмнө хэрэгжиж эхэлсэн байна.

Төсвийн тухай хууль, Засгийн газрын 2021 оны 160 дугаар тогтоолоор баталсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-ын дагуу 2023 оны хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсан барилга, байгууламж, их засварын 33 төсөл, арга хэмжээ нь зураг төслийг боловсруулан магадлалаар баталгаажсан байна.

Г.2. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт бүрэн хэрэгжсэн байна.

Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээнээс 2023 онд 23 төсөл, арга хэмжээг шилэн дансны цахим санд мэдээлсэн байна.

Тайлант онд орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар шинээр хэрэгжүүлэх 12,527.0 сая төгрөгийн 31 төсөл, арга хэмжээний худалдан авах ажиллагааг 2023 онд зохион байгуулжээ. Үүний 11.955.3 сая төгрөгийн 19 төсөл, арга хэмжээг НТШ-ын журмаар, 337.7 сая төгрөгийн 6 төсөл, арга хэмжээг ХА-аар, 194.0 сая төгрөгийн 4 төсөл, арга хэмжээг ЗҮ-ээр зохион байгуулсан бол 40.0 сая төгрөгийн 2 ажлыг ШХА-аар зохион байгуулсан байна.

Эдгээрээс 11 ТАХ дахин тендер зарласан бол худалдан авах ажиллагааны дүнд 632.5 сая төгрөгийн тендерийн хэмнэлт гарсан байна. Нийт худалдан авах ажиллагаанд маргаан гараагүй байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 онд хэрэгжсэн нийт 50 төсөл, арга хэмжээнээс 32 төсөл, арга хэмжээнд аймгийн ГХБХБГ захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлсэн бол бусад төсөл, арга хэмжээ нь зураг төсвийн болон тоног төхөөрөмж нийлүүлэх ажил тул захиалагчийн хяналт хэрэгжүүлэхгүй ажлууд байна.

Захиалагчийн хяналтыг хэрэгжүүлсэн үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн байна.

Дээрх ажлуудаас “Ханбүргэдэйн уулзвараас Хэрлэн голын гүүр хүртэлх зам”-ын 1 дүгээр багийн замын уулзварын асфальтан хучилтад эвдрэлийг гүйцэтгэгч аж ахуйн нэгж баталгаат хугацаанд 2024 онд засварлахаар төлөвлөсөн байна.

Нийт төсөл, арга хэмжээний 48 нь буюу 96 хувь нь бүрэн дуусаж ашиглалтад оруулсан байна. Үүний 11 нь 2022 онд ашиглалтад орсон бол 37 нь 2023 онд бүрэн дууссан байна. Дээрх ажлууд нь батлагдсан зураг төсвийн дагуу хийгдсэн бол 2 ажил бүрэн дуусаагүй тул улсын комисс ажиллаагүй байна.

Биндэр сумын Баян-Өндөр багийн төвийн барилгын ажил дуусаагүй тул тус багцад орсон Галшар сумын Оч багийн төвийн барилгыг ашиглалтад авах техникийн комисс ажиллаагүй байна.

Мөн Хэрлэн суманд хийгдсэн авто зогсоолуудын хучилт ажлын зардал нэмэгдсэнээс гүйцэтгэгч компани төсөвт өртгийг нэмэгдүүлэх хүсэлт тавьснаас улсын комисс ажиллаагүй байна.

⁵ хувийн өмчид шилжих, улсын болон орон нутгийн өмчид бүртгэх боломжгүй, нийтийн зориулалттай бус ашиг олох зорилготой төсөл, арга хэмжээ;

Гүйцэтгэгчид 9,483.8 сая төгрөгийг, зураг төсвийн зардалд 407.9 сая төгрөгийг, зохиогчийн хяналтын зардалд 29.8 сая төгрөгийг санхүүжүүлж, гүйцэтгэсэн төсөл арга хэмжээний чанарын барьцаанд 226.1 сая төгрөгийг авч үлдсэн байна.

Харин тендерт шалгарсан хугацаанд мөрдөх календарчилсан төлөвлөгөөг мөрдөөгүйгээс гэрээний хугацаанд төсөл, арга хэмжээг гүйцэтгээгүй аж ахуйн нэгжээс гэрээний алдангид 24.5 сая төгрөгийг суутган авсан байна.

Эрүүл мэндийн багцад олгосон "Москит зажем" багаж 2 ширхгийг нийлүүлсэн боловч үнийн дүнг 100.0 мянган төгрөгөөр илүү тооцож олгосон.

Г.3. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт бүрэн хэрэгжсэн байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж дууссан 22 төсөл, арга хэмжээнд 2023 онд аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/630 Захирамжаар батлагдсан албан тушаалтнуудыг оролцуулан улсын комиссыг ажиллуулсан байна.

Дээрх комиссыг албан тушаалаар нь томилсон бөгөөд өнгөрсөн хугацаанд зарим байгууллага татан буугдсан нь Захирамжийг өөрчилж шинэчлэн байгуулах зайлшгүй шаардлагатай байна.

Аймгийн Засаг даргын Захирамжид орсон аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газар татан буугдсан байна.

Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах улсын комиссын актаар тухайн ажлын хадгаламжийн нэгжийг ашиглагч байгууллагад хүлээлгэн өгөхийг гүйцэтгэгчид үүрэг болгодог боловч үүнд тавих хяналт хангалтгүйгээс хэрэгжилтийг орхигдуулсан байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 онд хэрэгжсэн 20,906.5 сая төгрөгийн 48 төсөл, арга хэмжээнээс 19,538.8 сая төгрөгийн 37 төсөл, арга хэмжээг санхүүгийн тайланд бүртгэсэн бол 10 төсөл, арга хэмжээний 1,376.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг санхүүгийн тайлан бүртгэлд тусгаагүй байна. Харин 9.0 сая төгрөгийг 1 төсөл, арга хэмжээнд илүү бүртгэсэн байна.

Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтын 11 төсөл, арга хэмжээний 1,568.7 сая төгрөгийн хөрөнгийг санхүүгийн тайлан бүртгэлд тусгаагүй байна. Харин 9.0 сая төгрөгийг 1 төсөл, арга хэмжээнд илүү бүртгэсэн байна.

Нийт нягтлан бодох бүртгэлд бүртгээгүй төсөл, арга хэмжээнээс 4 нь улсын комиссын акт болон бусад баримт бичиг ирээгүй тул, 5 нь зураг төсвийн ажлыг бүртгэх шийдвэр гараагүй, 1 нь ТӨБЗГ-аас шийдвэр ирээгүй, бусад 2 төсөл, арга хэмжээ нь хувийн орон сууцанд оруулсан хөрөнгийг бүртгэх боломжгүй, үнийн дүнг өсгөн бүртгэсэн зэрэг шалтгаантай байна.

АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ:

- Төсөл, арга хэмжээг гүйцэтгэх гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээнд тусгагдсан давагдашгүй хүчин зүйл, хууль, журмын өөрчлөлт, санхүүжилт хугацаандаа олгогдохгүй байх, холбогдох зөвшөөрөл баримт бичгийг гаргаж өгөөгүй байх нөхцөлүүд үүсээгүй байхад гэрээг сунгасан нь төсөл, арга хэмжээ хугацаандаа ашиглалтад орохгүй байдалд хүргэж байна.

- Бүрэн хэрэгжиж дуусаагүй болон гүйцэтгэл хангалтгүй 4 төсөл, арга хэмжээг ашиглалтад оруулсан байна.
- Засгийн газрын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан журам, ашиглалтад оруулах комиссын дүгнэлтийн дагуу барилга, байгууламжийн зураг төсөл, баримт бичгийг ашиглагч талд хүлээлгэн өгөөгүй, хөрөнгөд бүртгэх чиглэлд төсөв болон бүртгэх байгууллага тодорхой бус байгаагаас 25 ажлыг санхүүгийн тайланд бүрэн бүртгээгүй байна.
- Зарим төсөл, арга хэмжээний зураг төслийг иж бүрэн төлөвлөөгүй, батлагдсан төсөвт өртөгт багтаан зураг төслөөс зарим ажлыг хасаж хэрэгжүүлсэн байна.
- Батлагдсан гүйцэтгэлийн дагуу холбогдох баримтыг үндэслэн хяналтын зардлын санхүүжилтийг бүрэн олгоогүй байна.
- Төсөл арга хэмжээнд тавих хяналт хангалтгүй, тендерт шалгарсан гүйцэтгэгч байгууллага календарчилсан төлөвлөгөөг мөрдөж ажиллахгүй байгаагаас шалтгаалан зарим төсөл, арга хэмжээний хэрэгжилт удааширч байна.
- Засгийн газрын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан журмын 7.4 дэх хэсгийг баримталж барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах улсын комиссын гишүүдийг бүрэн бүрдүүлж ажиллахгүй байна,
- Засгийн газрын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан журмын 7.6 дахь хэсэгт заасны дагуу комиссын гишүүд өгсөн үүрэг даалгаврын биелэлтийг бүрэн шалгаж баталгаажуулахгүй байна.
- Байнгын ашиглалтад хүлээн авсан зарим төсөл, арга хэмжээний ашиглалт хангалтгүй байна.
- Аймгийн ИТХ-аас худалдах, актлах, шилжүүлэх шийдвэр гарсан 827.5 сая төгрөгийн хөрөнгийг данс бүртгэлээс хасаагүй байна.
- Орон нутгийн өмчийн газар ИТХ-д тайлан хүргүүлээгүй, орон нутгийн өмчийг эзэмшүүлэх гэрээг хугацаанд нь дүгнэж, гэрээний хэрэгжилтийн талаар цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг аймгийн ИТХ-аар хэлэлцүүлээгүй байна.
- Орон нутгийн өмчид 4,407.5 сая төгрөгийн үнэтэй 3,009.4 сая төгрөгийн үлдэх өртөг бүхий 7 төрлийн 364 хөрөнгө ангилал буруу бүртгэгдсэн байна.
- Тооллогын комисс нь хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, чанар байдлыг бодитой үнэлэхгүй, эрх үүргээ бүрэн хэрэгжүүлж ажиллахгүй байна.
- Үлдэх өртөггүй 9756 ширхэг 17,838.1 сая төгрөгийн хөрөнгө байгаагаас 1619 ширхэг 1,583.0 сая төгрөгийн хөрөнгө ашиглах боломжгүй, 8137 ширхэг 16,255.1 сая төгрөгийн хөрөнгийг ашиглах боломжтой байна.
- Эд хөрөнгийн хариуцлагын гэрээг байгуулж байгаа боловч гэрээний шаардлагыг бүрэн хангаагүй байна.
- Аймгийн Засаг даргын Б/69 захирамжаар батлагдсан дүрмийн 2 дахь хэсэгт заагдсан бүрэн эрхийг хангалттай хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

АУДИТЫН ЗӨВЛӨМЖ:

Аймгийн Засаг дарга Ц.Чогсомжав-д:

- Гүйцэтгэгчтэй байгуулсан гэрээнд тусгаагүй нөхцөлөөр гэрээг сунгахгүй байх,
- Төсөл, арга хэмжээний зураг төслийг иж бүрэн төлөвлөж, батлуулж, хэрэгжүүлдэг байх,
- Батлагдсан гүйцэтгэлийн дагуу холбогдох баримтыг үндэслэн хяналтын зардлын санхүүжилтийг тухай бүр бүрэн олгож байх,
- Байнгын ашиглалтад хүлээн авсан төсөл, арга хэмжээг бүрэн ашигладаг байх

Аймгийн Орон нутгийн өмчийн газрын дарга Г.Лхагвахатан-д:

- Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн төсөл, арга хэмжээг бүртгэх байгууллагыг тодорхой болгох, холбогдох баримт бичгийг хүргүүлж өмчид бүртгэх ажлыг зохион байгуулж хяналт тавьж ажиллах

Аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын дарга Б.Сүнгээ-д:

- Төсөл, арга хэмжээнд тавих захиалагчийн хяналтыг үр дүнтэй хийж, зураг төсөвт тусгагдсан ажлуудыг бүрэн дуусган улсын комисс ажиллах, үүрэг даалгаврын биелэлтийг бүрэн хангуулах,
- Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрмийн дагуу улсын комиссыг бүрэн бүрэлдэхүүнтэй ажиллуулах зохион байгуулалтыг хийх,
- Тендерт шалгарсан гүйцэтгэгчээр календарчилсан төлөвлөгөөг мөрдүүлж төсөл, арга хэмжээг хугацаанд нь дуусгаж байх
- Төсөл, арга хэмжээ бүрэн хэрэгжиж дууссаны дараа улсын комисс хүлээн авдаг байх

---oOo---